

တၢ်ဒုးပၣ်ယုၣ် ပုၤတဆိၣ်သးမးသ့ၣ်တဖၣ်ဆူ တၢ်ဖံးတၢ်မၤလၢ အဘၣ်ထွဲဒီး တၢ်ဒိသ့ၣ်ဒိသးလၢပုၤကညီကဒဲကဒဲ တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤသ့ၣ်တဖၣ် တၢ်နဲၣ်ကျဲ

တၢ်ပညိၣ်

အိၣ်ဒီးတၢ်မုၢ်လၢကွၢ်ဖိလၢတၢ်ကဟံၣ်တၢ်တိၣ်ကျဲၤသ့ၣ်တဖၣ်ဆူတၢ်ဖံးတၢ်မၤလၢ အဘၣ်ထွဲဒီးတၢ်ဒိသ့ၣ်ဒိသးလၢပုၤကညီကဒဲကဒဲတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤသ့ၣ်တဖၣ်အပူၤဒ်သီးပုၤ တဆိၣ်သးမးသ့ၣ်တဖၣ်အသုတဘၣ်တၢ်ကွၢ်မဲၣ်အိၣ်ဒီးသီးကအိၣ်ဒီးခွဲးယၢ်လၢလၢပုၤအဂီၢ်လီၤ။

မၤဒ်တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤလၢလၢအံၤအသိးတက့ၢ်

၁။ တၢ်ပိၣ်ထံၣ်နီၤဖး

တၢ်အကါဒိၣ်လၢကဘၣ်မၤ

- ✓ သးအနံၣ်လၢ၊ မုၢ်/ခွဲၤ၊ တၢ်တဆိၣ်သးမး အတၢ်အိၣ်အသး သ့ၣ်တဖၣ်အဖိခိၣ်ဒ်လၢတၢ်နီၤဖးသး ဝဲအသိးစူးကါနဲ ကျဲသန့လၢတၢ်ထၢစရီ တက့ၢ်။
- ✓ ဆိးကါနဲ (Washington)(WGQ-SS) အကၢၣ်တၢ်သံကွၢ်အိၣ်သ့ၣ်တဖၣ်ဒ်သီး အကကဲထီၣ်တၢ်မၤစၢၤ။
- ✓ ဖဲနတၢ်ပိၣ်ဟ့ၣ်ကူၣ်သကိးတၢ်ဒီးပုၤအါကအကတီၢ် ပံးန့ၢ်စ့ၢ်ကိးပုၤတဆိၣ်သးမးသ့ၣ်တဖၣ်အတၢ်ထံၣ်တက့ၢ်။
- ✓ အိၣ်ဒီးတၢ်ကွဲးနီၣ်မၤနီၣ်လၢတၢ်မၤတုၤမၤစၢၤအဂီၢ်တၢ်ကိတၢ်ခဲလၢ အိၣ်အသးသ့ဒီးတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤလၢအဘၣ်လီၤဘၣ်စးသ့ၣ်တဖၣ်။

၂။ တၢ်ပၣ်လီၤတၢ်တိၣ်ကျဲၤ

တၢ်အကါဒိၣ်လၢကဘၣ်မၤ

- ✓ သူနဲ “ကျဲကျဲၤသယံၣ် အတၢ်သုးသူ” (Twin-track approach) (ပုၤခဲလၢၣ်ကပၣ်ယုၣ်အဂီၢ်တၢ်တၢ်မၤသ့ၣ်တဖၣ် + တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤလၢပုၤတဆိၣ်သးမးသ့ၣ်တဖၣ်)
- ✓ ကတိၣ်ကတိၤစ့တိၣ်ကျဲၤအကြးဝဲဘၣ်ဝဲလၢတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤအဂီၢ်။
- ✓ ဒုးနဲၣ်ဖျါထီၣ် တၢ်ပၣ်န့ၣ်ပၣ်ယုၣ်အနီၣ်ထီၣ်သ့ၣ်တဖၣ် (အဒိ - ပုၤတဆိၣ်သးမးလၢအဒိန့ၢ်တၢ်မၤစၢၤအမျးကယၤ%)
- ✓ ကတိၣ်ကတိၤဆိ ကျဲသ့ၣ်တဖၣ်လၢအကကဲထီၣ်တၢ် မၤစၢၤလၢတၢ်ဘၣ်ထွဲတုၤအိၣ်လိၣ်သးအဂီၢ် (အဒိ - တၢ်ကတိၤကျိၣ်လၢတၢ်နၢ်ပၢ်အိၣ်ညီ၊ တၢ်ကတိၤကျိၣ်ခီဖျါစုနဲၣ်ခီၣ်နဲၣ်...)

၃။ တၢ်ပၢ်ဖျါတၢ်ဂ့ၢ်ကံၤထံးသ့ၣ်တဖၣ်

တၢ်အကၢ်ဒိၣ်လၢကဘၣ်မၤ

- ✓ လၢလံာ်တၢ်ဆူၤန့ၣ်သ့ၣ်တဖၣ်အပူၤန့ၣ် လၢပူၤတဆိၣ်သးမးသ့ၣ်တဖၣ်ကပၣ်န့ၣ်ယုၣ်အဂီၢ်အိၣ်ဒီးစ့တိၣ်ကျဲၤလီၤတံၢ်လီၤဆဲးတက့ၢ်။
- ✓ သိၣ်လိၣ်န့ၣ်လိ ပူၤမၤသကိးတၢ်သ့ၣ်တဖၣ်ဒီးပူၤမၤတၢ်လၢတၢ်ကရၢကရိတပူၤယီၤသ့ၣ်တဖၣ်လၢပူၤတဆိၣ်သးမးအတၢ်အိၣ်အသး။

၅။ တၢ်ကွၢ်ထံသမံသမိး တၢ်ဆၢတိၣ်တၢ်အလုၢ်အပူၤတၢ်သ့ဟံးမူဒါ

တၢ်အကၢ်ဒိၣ်လၢကဘၣ်မၤ

- ✓ ထၢဖျါနီၤဖးတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျဲၤလၢအဘၣ်ထွဲဒီးတၢ်တဆိၣ်သးမးအတၢ်အိၣ်အသး၊ မုၢ်/ခွဲ၊ သးအနံၣ်အလါ။
- ✓ ယုၣ်ထံးဒုးအိၣ်ထီၣ်ကျဲသ့ၣ်တဖၣ်လၢပူၤတဆိၣ်သးမးခဲလၢာ်ကပၣ်န့ၣ်ပၣ်ယုၣ်မၤသကိးဘၣ်တၢ်အဂီၢ်။
- ✓ ပူၤတဆိၣ်သးမးသ့ၣ်တဖၣ်မံအဒီးန့ၣ်ဘၣ်ခွဲယံၣ်ဖဲ တၢ်ကွၢ်ထံသမံသမိးတၢ်အလီၢ်န့ၣ်တက့ၢ်။
- ✓ ကတဲၣ်ကတီၤကျဲလၢပူၤတဆိၣ်သးမးသ့ၣ်တဖၣ်အနီၢ်ကစၢ်ဒၣ်န့ၣ်လီၤစံးဆၢတၢ်ကသုဝဲဖဲတၢ်ပၢ်ဖျါတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျဲၤအကတီၢ်တက့ၢ်။ (အဒိ - ပူၤမံၣ်ဂံၢ်စၢ်အလံာ်၊ တၢ်ဂီၤအပနီၣ်သ့ၣ်တဖၣ်...)
- ✓ လၢတၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤသ့ၣ်တဖၣ်အဖီခိၣ်အိၣ်ဒီးတၢ်သံကွၢ်ကဒါက့ၤတၢ်သးမံအိၣ်/တအိၣ်ဆူပူၤတဆိၣ်သးမးသ့ၣ်တဖၣ်တက့ၢ်။
- ✓ အိၣ်ဒီးတၢ်မၤနီၣ်သ့ၣ်တဖၣ်လၢတၢ်လဲၤခီဖျါတၢ်အိၣ်အသးသ့ၣ်တဖၣ်အဖီခိၣ်တက့ၢ်။
- ✓ စးထီၣ်တၢ်အလုၢ်အလၢတၢ်ဒိကန့ၣ်ပူၤတဆိၣ်သးမးသ့ၣ်တဖၣ်အတၢ်ပၢ်ဖျါသ့ၣ်တဖၣ်တက့ၢ်။

၄။ တၢ်မၤဖျါထီၣ်တၢ်အသုအသၣ်ဒီးတၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤ

တၢ်အကၢ်ဒိၣ်လၢကဘၣ်မၤ

- ✓ ကတဲၣ်ကတီၤဆိပၣ်တၢ်လၢအကကဲထီၣ်တၢ်မၤစၢၤလၢပူၤတဆိၣ်သးမးအကလုာ်ကလုာ်လၢအလီၤဆိလိာ်သးအဂီၢ်၊ တၢ်ပီးတၢ်လီၤလၢနီၢ်ခိၣ်နီၢ်ကစၢ်အဂီၢ်ဒီးတၢ်ဆဲးကျိးဆဲးကျၢအဂီၢ်တက့ၢ်။
- ✓ ပူၤတဆိၣ်သးမးသ့ၣ်တဖၣ်ဒ်အဒီးန့ၣ်ဘၣ်တၢ်မၤစၢၤသ့ၣ်တဖၣ်အသိးမံအန့ၣ်ဘၣ်ခွဲယံၣ်လၢတၢ်ကဲခိၣ်ကဲန့ၢ်အလီၢ်စ့ၢ်ကိးန့ၣ်တက့ၢ်။
- ✓ ဟ့ၣ်တၢ်သိၣ်လိလၢအဘၣ်ထွဲဒီးပူၤတဆိၣ်သးမးအခွဲအယၢဒီးအတၢ်ပၣ်န့ၣ်ပၣ်ယုၣ်ဆူပူၤမၤတၢ်ဖိသ့ၣ်တဖၣ်ဒီးပူၤမၤစၢၤတၢ်လၢတၢ်သးအိၣ်သ့ၣ်တဖၣ်အအိၣ်တက့ၢ်။
- ✓ အလီၢ်မုၢ်အိၣ်ဒီးကတဲၣ်ကတီၤတၢ်ပီးတၢ်လီၤလၢအကကဲဘျူးလၢပူၤတဆိၣ်သးမးသ့ၣ်တဖၣ်အဂီၢ်တက့ၢ်။
- ✓ စူးကါနီၣ် ကျဲသန့လၢတၢ်ကဟံးန့ၢ်တၢ်ဟ့ၣ်ကူၣ်ဟ့ၣ်ဖးလၢကမျၢၢ်ခဲလၢာ်(FCM)တက့ၢ်။

၆။ တၢ်မၤဘၣ်လိာ်ဖိးလိာ်ဒီးတၢ်ကတိၤစၢၤတၢ်လၢတၢ်ကကဲထီၣ်အဂီၢ်

တၢ်အကၢ်ဒိၣ်လၢကဘၣ်မၤ

- ✓ ထိးဖျါမၤသကိးတၢ်ဒီးခိၣ်န့ၢ်လၢအဟံးန့ၢ်မူဒါလၢပူၤတဆိၣ်သးမးအဂီၢ်သ့ၣ်တဖၣ်။
- ✓ ကတဲၣ်ကတီၤတၢ်တိၣ်ကျဲၤလီၤတံၢ်လီၤဆဲးဒ်တၢ်တဆိၣ်သးမးအကလုာ်လုာ်လၢအလီၤဆိလိာ်အသးလၢအဘၣ်ကတီၤဒၣ်ဝဲစ့ၣ်တက့ၢ်။ (အဒိ - တၢ်ကဆဲးကဆိဒီးထံ၊ တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ဒီးအဂုၤအဂၤတဖၣ်...)
- ✓ ဟ့ၣ်ခီဟ့ၣ်နီၤက့ၤ တၢ်လဲၤခီဖျါလၢအဂုၤသ့ၣ်တဖၣ်ဒီးတၢ်ကီတၢ်ခဲသ့ၣ်တဖၣ်။
- ✓ ဘျူးစဲမၤသကိးတၢ်ဒီးတၢ်ကရၢကရိအဂုၤအဂၤသ့ၣ်တဖၣ်ဒီးကတဲၣ်ကတီၤတၢ်သိၣ်လိတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤ။
- ✓ ပၢ်ဖျါမၤသကိးတၢ်ဒီးပူၤတဆိၣ်သးမးတၢ်ကရၢကရိသ့ၣ်တဖၣ်တက့ၢ်။

ပနီၢ်ကစၢ်ဒၣ်ပဝဲမ့တပၣ်ယုၣ်အယီၤဒီးတဘၣ်ဆၢတဲၣ်မၤတၢ်လၢပဂီၢ်နီၣ်တမံၤတဂ့ၤ